

MEMPHIS FILM & TELEVISION en de TROS presenteren

LEVE
het bruine
MONSTER

een ode aan het voetbal

een film van
SHERMAN DE JESUS
montage
MAURITS GUÉPIN

verteld door
GIJS SCHOLTEN VAN ASCHAT & HUUB STAPEL
producenten
CÉCILE VAN EIJK & SHERMAN DE JESUS

scenario
HANS HEESEN
muziek
RUUD BOS

met poëzie en proza
Nice Scheepmaker, Charvarias,
Dico van der Meer, Hans Heesen,
Willem Wilmink, C. Buddingh',
Jan Tetteroo & Jules A. Deelder

Leve Het Bruine Monster is een coproductie van Memphis Film & Television met de TROS met participatie van Stichting Coproductiefonds Binnenlandse Omroep en het Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties. Archiveren: Polygoon NOS, Stichting Nederlands Film Museum, Filmarchief Smaatfilmmuseum, NOS-NPS, AVRO, Het Nederlands Sportmuseum, Rotterdams Gemeente Archief en Archiefdienst voor Kennemeland

© MEMPHIS Film & Television 1976

RELEASE

Uitzending op 14 juni 2020, 23:25 op NPO1 na Op1 in het kader van het niet doorgaan van EK Voetbal.

Leve het bruine Monster ging donderdag 24 september 1998 tijdens het Nederlands Film Festival te Utrecht in wereldpremière. Ook dinsdag 29 september 18.30 uur werd de film op dit festival vertoond en is daarna uitgebracht.

Zes maanden vertoond in het Nederlands Sportmuseum te Lelystad.

TROS TV en de Hongaarse televisie hebben de film indertijd uitgezonden.

Leve Het Bruine Monster

Verteld door Gijs Scholten van Aschat en Huub Stapel

LINK NAAR DE [TRAILER LEVE HET BRUINE MONSTER](#)

De pers over

- * **Het Parool, Rubriek: Kunst, Mark Moorman, 23 september 1998:**
'Leve het Bruine Monster, een ontroerend document'.
- * **Het Parool, Rubriek: Skybox, Arthur van den Boogaard, 5 oktober 1998:**
John van Zuilen, directeur van het Nationale Sportmuseum in Lelystad over zijn sportieve hoogtepunt van dit weekeinde:
'Sportief hoogtepunt? Geen idee (begin)..... (eind) Ik bedenk opeens dat ik wél een hoogtepunt heb. De voetbaldocumentaire Leve Het Bruine Monster die dit weekeinde voor het eerst bij ons draaide. Een echte aanrader'.
- * **De Volkskrant, Paul Onkenhout, 26 september 1998:**
'Leve het bruine monster (en de Voetbaltacticus!)
'Leve het Bruine Monster is zo innemend, humoristisch en verrassend, door de compilatie van authentieke, veelal verloren gewaande zwart-wit beelden...'
- * **De Volkskrant, Ronald Ockhuysen, 26 september 1998:**
'Leve het Bruine Monster is een film waarin oude beelden op lucide wijze een nieuw leven krijgen ingeblazen'.
- * **De Telegraaf, Henk ten Berge, 25 september 1998:**
'Een ode aan het voetbal wordt tijdens het Nederlands Film Festival gebracht door cineast Sherman de Jesus'.
'... de film zou daar dan best wel eens gezelschap kunnen hebben van een Gouden Kalf'
- * **Algemeen Dagblad, Rubriek: Kunst, Ab Zagt, 25 september 1998:**
'Regisseur Sherman de Jesus noemt zich geen voetballiefhebber .... Toch stelde hij vol liefde voor het onderwerp de documentaire Leve het Bruine Monster samen'.
'De film van Sherman de Jesus biedt tal van zulke schitterende voorbeelden, die worden aangevuld met voetballiteratuur en –poëzie die perfect inhaken op het getoonde'.

- * **NRC Handelsblad, Herman Kuiphof, 29 september 1998:**
*'Het is trouwens een onderhoudende film'.
'Een van de pluspunten van deze bruine-monstergeschiedenis is de kennismaking met een tijd waarin sport nog redelijk overzichtelijk en blijmoedig was'.*
- * **De Gelderlander, Henri van der Steen, 2 oktober 1998:**
*'... de film geeft een boeiende illustratie van die rare fenomenologie dat een eenvoudige voetbalwedstrijd een heel land in de war kan brengen'.
'De fragmenten van wedstrijden en andere curiosa worden afgewisseld met prachtige teksten'.
'Humoristisch is de film ook'
'Een absoluut hoogtepunt is de demonstratie van de 'voetbaltacticus'.*
- * **Utrechts Nieuwsblad, Ruud Buurman, 25 september 1998:**
*'Leuke film, Leve het Bruine Monster. Met alleen maar historisch materiaal, gemonteerd op een manier die zelfs de goedkeuring van Johan Cruijff zal krijgen ...'.
'Oudere generaties voetbalfans zullen zich wentelen in nostalgie, de jongeren moeten maar eens kijken hoe het ook kan'.*
- * **De Filmkrant, Dana Linssen:**
*'... maar bovenal werken de historische beelden waaruit zijn film is samengesteld heel aanstekelijk'.
'Het is bijna onmogelijk om naar Leve het Bruine Monster te kijken zonder een onmiskenbaar gevoel van nostalgie'.
'Documentairemaker Sherman de Jesus verzamelde een schat aan archiefbeelden uit die periode en stelde er een associatieve en poëtische, maar vooral humoristische documentaire uit samen'.
'Het is met Leve het Bruine Monster die niet voor niets als ondertitel heeft 'een ode aan het voetbal' als met een sterk verhaal. Het liefst wil je alle details met je toehoorders delen'.*
- * **Dagkrant Nederlands Film Festival, 24 september 1998:**
'Nostalgische beelden die je doen wensen dat jij je opa was'.
- * **Nederlands Film Festival Galakrant, Pieter van Huystee, 24 september 1998:**
*'Van Leve het Bruine Monster heb ik ontzettend genoten'.
'...je kon ook merken dat deze film door liefhebbers gemaakt is...'*
- * **Brabants Dagblad, Henri van der Steen, 7 oktober 1998:**
*'Fascinerend zijn de beelden van Faas Wilkes ...'.
'De fragmenten van wedstrijden ... worden afgewisseld met prachtige teksten'.
'... het geeft allemaal niet, het is de dichterlijke vrijheid van de filmmaker die zijn publiek alleen maar wilde laten zien hoeveel hartstocht dat simpele voetbal kan losmaken'.*
- * **Voetbal International, Tom van Hulsen, Week 40 1998:**
'De vijftig minuten durende sportdocumentaire Leve het Bruine Monster is vorige week donderdag op het Nederlands Film Festival in Utrecht overladen met complimenten'.
- * **Aktueel, Rubriek: Sport Kort, 1 oktober 1998:**
'Wie hartstocht voor het voetbal heeft, móet Leve Het bruine Monster gaan zien.'

Synopsis

Uitsluitend met gebruik van historisch filmmateriaal, daterend uit het begin van deze eeuw tot eind jaren vijftig, schetst de film op meeslepende en humoristische wijze een tijd, waarin de hartstocht voor de bal, de liefde voor het voetbalspel en de roes van de overwinning centraal staan. Op creatieve en eigenzinnige wijze leggen de Nederlandse voetballers en hun coaches in die jaren de basis voor de grote internationale successen die zullen volgen.

Op de nog vrijwel autovrije straten heeft de jeugd alle ruimte om zich de speciale trucjes van dit boeiende spel eigen te maken. Het eerste Nederlands Voetbalelftal is een feit. Trainingskampen kent men niet. De sponsor is de melkman om de hoek. In drommen stromen de supporters getooid met gleufhoed en sigaar naar het Olympisch Stadion om hun fenomenen toe te juichen. Jong en oud zitten thuis gekluisterd aan de radio om niets te missen van het rechtstreekse verslag van Han Hollander. Voetballers als Faas Wilkes en Abe Lenstra groeien uit tot ware helden. En ook in deze tijd speelt de eeuwige strijd tussen het Nederlands - en het Duitse Nationale Elftal een belangrijke rol.

Gijs Scholten van Aschat en Huub Stapel spreken de tekst bij de film. Zij maken daarbij gebruik van fragmenten uit de rijke Nederlandse voetbal proza en poëzie. Zo citeren zij ondermeer uit *“Zijne Majesteit Koning Voetbal”* van Dico van der Meer, *“Gedichten 1938 / 1970”* van C. Buddingh’, *“Voetbalhymne”* van Charivarius, *“Voetbalnamen”* van Hans Heesen, *“De club van het stadion”* van Nico Scheepmaker, *“De laatste Nederlandse Man”* van Jan Tetteroo, *“Een gedicht op Us Abe”* van Willem Wilmink en *“Nationaal gedicht”* van J.A. Deelder.

Statement van Sherman De Jesus

Hoe maak je een film over Voetbal zonder van Voetbal te houden?

Nooit gedacht dat ik een film over voetbal zou maken. Ik was vroeger een van die mensen die altijd angstvallig probeerde een gesprek over voetbal te vermijden. Voetbal, dat ging vooral over geld en het eeuwige gezeur over spelers die toch al teveel verdienden. Met sport, laat staan kunst had het allang niets meer te maken.

Een paar jaar geleden alweer, toen film honderd jaar bestond, ontstonden er allerlei ideeën om ter gelegenheid daarvan iets te ondernemen. Een van deze ideeën was om met behulp van historisch filmmateriaal en literatuur op zoek te gaan naar de verloren onschuld van het voetbal met als werktitel: Voetbal van Vroeger

De basis van deze film, nu liefkozend LEVE HET BRUINE MONSTER genoemd, is gelegd door de voetbalfanaten Hans Heesen en Rimko Haanstra en researcher Guus Kompier die met engelengeduld werkelijk alle (club)archieven in Nederland na hebben geplozen op zoek naar oude en onbekende beelden over voetbal. Daarnaast onderwierpen ze de Nederlandse literatuur aan een zorgvuldig onderzoek. Op basis daarvan schreef Hans Heesen het scenario. Zo gebeurde het dat ik meer en meer geobsedeerd raakte door de oude bioscoopbeelden en door de verhalen en gedichten over en rondom voetbal.

Wat LEVE HET BRUINE MONSTER laat zien heeft mogelijk nooit zo bestaan. Van de wedstrijd van 1935 tegen Duitsland bijvoorbeeld bestaat maar enkele tientallen seconden materiaal. De rest is erbij verzonnen. Daardoor slaagt de film erin iets op te roepen van de fascinatie en de onschuld van het voetbal.

Ik ben nog steeds geen echte voetballiefhebber, hoewel ik tegenwoordig niet meer angstvallig probeer gesprekken over voetbal te vermijden. Maar mijn liefde voor de mensen die toen de beelden hebben geschoten en die de verhalen en de gedichten hebben geschreven is wel gegroeid.

SHERMAN DE JESUS

Werkt nu aan de in Harlem, NYC opgenomen The Photograph over de foto die de gerenommeerde fotograaf James VanderZee maakte van zijn grootvader Juan De Jesus.

Hij maakte alom geprezen films als A Shtetl in the Caribbean, De Zero Revolutie, Gods Eigen Parochie, Jan Schoonhoven - Beambte 18977, Alles Moet Nieuw – Piet Zwart, Alles Is Licht - Jan Henderikse, Leve het Bruine Monster en De Indiaan Baarde Een Neger. Verder produceerde hij prijswinnende films als Boy Ecury (Frans Weisz), Zie Mij Doen, Carnotstraat 17 en Verdwaald in het Geheugenpaleis (Klara Van Es) en Zielen van Napels (Vincent Monnikendam). Hij bezocht Film Business School (Madrid) o.l.v. Jonathan Olsberg, de Master Classes Regie van István Szabó en de Judith Weston Acting Studio (Acting for Directors), Binger Film Instituut, Story, scriptwriting class seminar van Robert McKee, (Parijs.)

Sherman De Jesus is founding member van de Dutch Academy for Film, hij stond aan de wieg van het Nederlands Film Festival. Is oprichter van de eerste Nederlandse Filmmarkt en initieerde de Cinema Militans Lezing (nu ter ziele). Hij was bestuurslid/penningmeester van het Mediafonds, Initiatiefnemer van het Utrechts Media Fonds, en lid van de Nederlandse Oscarcommissie 2012.

MEMPHIS FILM & TELEVISION

Memphis Film & Television is een productiebedrijf van Cécile van Eijk en Sherman De Jesus en heeft in haar achtentwintigjarig bestaan een breed scala aan films met grote sociaal-maatschappelijke betrokkenheid voor televisie en theater geproduceerd met een diversiteit aan onderwerpen zoals: kunst, fotografie, literatuur, migratie en geschiedenis. Memphis Film & Television werkt samen met alle publieke omroepen in Nederland en met verschillende Europese partners.

Korte filmografie:

- De Wijde Wereld (2019) van Sherman de Jesus.
- Het Voorval – Armando en de mythe (2018) van Sjors Swierstra en Roelof Jan Minneboo
- Zie Mij Doen (Watch Me) (2018) van Klara Van Es
- The World According To Monsieur Khlar (2016) van Sjors Swierstra
- George Maduro: Een ‘Gewone’ Held (2016) Robbert-Jan Vos
- De Zero Revolutie – Henk Peeters (2015) van Sherman De Jesus
- Carnotstraat 17 (2015) van Klara Van Es
- A Shtetl in the Caribbean (2014) van Sherman De Jesus
- Eeuwig Jong (2014, 4 delige reeks) van Jelte Maarten Boll
- Alles Moet Nieuw – Piet Zwart (2012) van Sherman De Jesus
- Jan van Schoonhoven - Beambte 18977 (2005) van Sherman De Jesus
- Alles Is Licht - Jan Henderikse (2001) van Sherman De Jesus

Kijk voor meer info over Memphis Film & Television op de website:

www.memphisfilm.net

DISTRIBUTIE BOEKINGEN & SPECIALE VERTONINGEN

Memphis Film & Television, Cécile van Eijk, cvaneijk@memphisfilm.net,
030 233 20 23

PUBLICITEIT, STILLS & PERSMAP

Mathijs Jorritsma, mathijsjorritsma@memphisfilm.net 030 233 20 23 / 06 48 17 87 62

WEBSITE

<https://memphisfilm.net/project/leve-het-bruine-monster/>

LENGTE

50 min

video / zwart-wit

35 mm / zwart-wit

VOLLEDIGE CREDITS

MEMPHIS FILM & TELEVISION

presenteert

Een film van
Sherman De Jesus

Leve Het Bruine Monster

Met teksten van
Dico van der Meer
C. Buddingh'
Charivarius
Hans Heesen
Nico Scheepmaker
Jan Tetteroo
Willem Wilmink
J.A. Deelder

Vertellers
Huub Stapel
Gijs Scholten van Aschat

Scenario
Hans Heesen

Muziek
Ruud Bos

Montage
Maurits Guepin

<i>Scenario</i>	Hans Heesen
<i>Realisatie</i>	Sherman De Jesus
<i>Montage</i>	Maurits Guepin
<i>Muziek</i>	Ruud Bos
<i>Producenten</i>	Cécile van Eijk Sherman De Jesus
<i>Eindredactie</i>	Marijke Bezems
<i>Sound design</i>	Jan Dries Groenendijk
<i>Mixage</i>	Tom Stramrood
<i>Filmopnamen</i>	Albert van der Wildt
<i>Research</i>	Guus Kompier Hans Heesen Rimko Haanstra
<i>Research & productie</i>	Esther Pardijs
<i>Titels</i>	Sebastian P. Jackson Hollywoodn't Productions
<i>Juridische Adviezen</i>	Patrice Katz Kalff, Katz en Koedooder Advocaten

Gedichten & proza
Dico van der Meer
Zijne Majesteit Koning Voetbal
N.V. Roman- Boek- en Kunsthandel A. Nelissen, 1947

C.Buddingh'
Luchtverkeer
Oude Schoen
Gedichten 1938-1970, De Bezige Bij, 1979

Charivarius
Voetbalhymne
Ruizerijmen, H.D. Tjeenk Willink & zn., 1922

Hans Heesen
Voetbalnamen
1996

H.A. Meerum Terwogt
De beteekenis van het Voetbalspel en
hoe dit gespeeld wordt, wenken

*voor voetballers en scheidsrechters
A.W. Sijthoff's Uitgeversmaatschappij, 1919*

*Nico Scheepmaker
De club van het stadion
Rembrandt heeft nooit gevoetbald: voetbalverhalen
Anthos, 1989*

*Jan Tetteroo
De laatste Nederlandse man
L.J. Veen, 1993*

Willem Wilmink

*Een gedicht op Us Abe
Rondom Abe, een voetbal episode in Friesland sinds 1970,
De Drijvende Dobber, 1989*

*J.A. Deelder
Nationaal Gedicht
Lijf- en andere gedichten
De Bezige Bij, 1988*

*Filmfragmenten
Benny heeft het aan zijn hart
De droom van een voetballertje
Voetbal
Dick Laan*

*Munt uit Melk
Otto van Neijenhoff*

*Voetbal en Liefde
Pierre Hulsman*

*Gezondheid Bovenal
Profilti Film*

*Koning Voetbal
Jaap S. Nieuwenhuis
Deltafilm*

*Archieven
Polygoon NOS, Stichting Nederlands Film Museum,
Filmarchief Smalfilm Museum, NOS- NPS, AVRO, Het Nederlands Sportmuseum,
Rotterdams Gemeente Archief, Archiefdienst voor Kennemerland*

*Muziek
't Was 1-0 bij de rust
Willem Derby*

Bij ons in Holland

Abe Lenstra

Wilkes Wilkes

Bob Scholte

De makers bedanken

Gerard Baars

Marijke Bezems

Bob Bremer

Arnie Broere

Pim Bije

Willem Jan Doff

H.B.S. (Houdt Braef Stant)

H.C. & F.C. Victoria

André J. Klinkert

Edwin Grass

Vanessa Henneman

Rob Hogeslag

Agnes Hurenkamp

Ramon de Jesus

Erik Kapeteyn

Ko Koedijk

Yvonne Kooistra

Nederlands Sportmuseum Lelystad

Nederlands Zuivel Bureau

A.S. Nolst Trenité

Offline Centre Amsterdam.

Nelleke Plugboer

R.F.C.

Thijs Ruiter

Jan W. A. Schellenberg

Henk Verheul

Peter Westervoorde

Faas Wilkes

Heleen van Wijk

Marie-An van Wijnen

John van Zuijlen

en de makers van de oorspronkelijke beelden

*Met participatie van
Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties
en*

Stichting Co-productiefonds Binnenlandse Omroep

Een MEMPHIS FILM & TELEVISION Productie

© MCMXCVIII MEMPHIS FILM & TELEVISION/TROS

LEVE *het* **bruine** **MONSTER**

Een ode aan het voetbal

Een film van
Sherman De Jesus

Voor meer informatie:
MEMPHIS FILM & TELEVISION
Cécile van Eijk
Maliebaan 24-26
3581 CP Utrecht
030.2332023
info@memphisfilm.net